

After the Ten Commandments: The Laws of the Covenant Code

Marty Lockshin

Torah in Motion, 2022

Piercing the ear of the slave

וְאִם אָמַר יְאֹמֵר
הָעֶבֶד אֶהְבֵּתִי אֶת
אֲדֹנָי אֶת אִשְׁתִּי וְאֶת
בְּנֵי לֵא אֶצֵּא חֶפְשִׁי
וְהִגִּישׁוּ אֲדֹנָיו אֶל
הָאֱלֹהִים וְהִגִּישׁוּ אֶל
הַדֶּלֶת אוֹ אֶל הַמְּזוֹזָה
וְרָצַע אֲדֹנָיו אֶת אָזְנוֹ
בַּמַּרְצֵעַ וְעָבְדוֹ לְעַלְמִים:

But if the slave declares,
“I love my master, and
my wife and children: I
do not wish to go free,”
his master shall take
him before the judges
[or “before God”]. He
shall be brought to the
door or the doorpost,
and his master shall
pierce his ear with an
awl; and he shall then
remain his slave לְעַלְמִים.

The parallel
passage in
Lev 15

וְכִי יִמּוֹךְ אָחִיךָ עִמָּךְ
וְנִמְכַר לָךְ לֹא תַעֲבֹד
בּוֹ עֲבֹדֹת עֶבֶד.
כְּשֹׁכִיר כְּתוּשָׁב יִהְיֶה
עִמָּךְ עַד שְׁנַת הַיִּבֵּל
יַעֲבֹד עִמָּךְ.
וַיֵּצֵא מֵעִמָּךְ הוּא וּבָנָיו
עִמּוֹ . . .

If your kinsman under
you is in straits and
must give himself over
to you, do not subject
him to the treatment of
a slave. He shall remain
with you as a hired or
bound laborer; he shall
serve with you only
until the jubilee year.
Then he and his
children with him shall
be free of your
authority . . .

The parallel
passage in
Deuteronomy
15

וְכִי תִשְׁלַחְנוּ חֶפְשִׁי
מֵעִמָּךְ לֹא תִשְׁלַחְנוּ
רִיקָם. הֶעֱנִיק תַעֲנִיק לוֹ
מִצֹּאֲנֶךָ וּמִגְרָנֶךָ וּמִיִּקְבֶּךָ
אֲשֶׁר בֵּרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ
תִּתֵּן לוֹ. וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד
הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
וַיִּפְדֶּךָ ה' אֱלֹהֶיךָ עַל כֵּן
אֲנֹכִי מְצַוְךָ אֶת הַדָּבָר
הַזֶּה הַיּוֹם.

When you set him free,
do not let him go empty-
handed: Furnish him out
of the flock, threshing
floor, and vat, with which
the LORD your God has
blessed you. Bear in
mind that you were
slaves in the land of
Egypt and the LORD your
God redeemed you;
therefore, I enjoin this
commandment upon you
today.

Deuteronomy 15 (cont.)

וְהָיָה כִּי יֹאמֵר אֵלֶיךָ
לֹא אֶצְא מֵעִמָּךְ כִּי
אֶהְבֶּךָ וְאֶת בֵּיתְךָ כִּי
טוֹב לוֹ עִמָּךְ. וְלָקַחְתָּ
אֶת הַמַּרְצֵעַ וְנָתַתָּה
בְּאָזְנוֹ וּבִדְלֶת וְהָיָה
לְךָ עֶבֶד עוֹלָם וְאָף
לְאִמְתְּךָ תַעֲשֶׂה כֵן

But should he say to you, “I do not want to leave you”—for he loves you and your household and is happy with you—you shall take an awl and put it through his ear into the door, and he shall become your slave in perpetuity. **Do the same with your female slave.**

Rashi on piercing the slave's ear

ומה **ראה** **אזן**
להרצע מכל שאר
אברים שבגוף, אמר
רבי יוחנן בן זכאי
אזן זאת ששמעה על
הר סיני לא תגנוב,
והלך וגנב, תרצע. . .
[או] כי לי בני ישראל
עבדים, והלך וקנה
אדון לעצמו, תרצע.

Why was it more appropriate for the ear to be pierced, more than any other part of the body? This ear should be pierced because it heard at Mount Sinai, “do not steal,” and the person still went and stole . . . [or this ear should be pierced] since it heard on Mount Sinai “The children of Israel are My [= God’s] slaves” and this person still went and acquired another owner.

Rashi on
piercing the
slave's ear
(cont.)

מה נשתנו דלת ומזוזה
מכל כלים שבבית, אמר
הקב"ה דלת ומזוזה
שהיו עדים במצרים
כשפסחתי על המשקוף
ועל שתי המזוזות
ואמרתי כי לי בני ישראל
עבדים, עבדי הם ולא
עבדים לעבדים, והלך
זה וקנה אדון לעצמו,
ירצע בפניהם:

And why were the door
and the doorpost chosen
more than any other item
in the home? God said, "A
person who acquires
himself an owner ought to
go through the piercing
ceremony in front of
them, since they were the
witnesses when I passed
over the doors and
doorposts and declared
that the children of Israel
are My slaves, and not the
slaves of other slaves."

Rashbam on
piercing the
slave's ear

הדלת או אל
המזוזה - לעין כל
רוצע אזנו לסימן
עבדות. [ודלת]
ומזוזה אפילו בבית
אבנים של עץ הם
יכול לרצוע באזנו
ובדלת:

His ear is pierced in full view of the public as a sign of slavery. [The reason the door and the doorpost specifically were chosen for this ceremony is that] even in a stone house, the door and the doorpost are made of wood, so it is possible to pierce through his ear and through the door.

Rashi and Rashbam on לעולם

רש"י: "ועבדו לעולם" -
עד היובל או אינו אלא
לעולם כמשמעו (קיד'
טו) תלמוד לומר . . .

רשב"ם: לעולם - לפי
הפשט כל ימי חייו, כמו
שנאמר בשמואל וישב
שם עד עולם

Rashi: ועבדו לעולם – This means until the Jubilee. Or perhaps this is not so, but לעולם means forever? Scripture states . . .

Rashbam: He shall serve him לעולם: According to the *peshat*, this means all the days of his life, as it says concerning Samuel (I Sam. 1:22), "he must remain there for good (לעולם)."

Moses Mendelssohn (1729-1786) introduction to his Torah commentary

ויואל מהרש"ד הנ"ל לעשות כאשר דברתי:
אסף וקבץ דברי הכתוב לפי פשוטו . . .
מעל ספרי ראשוני הפשטנים הגדולים . . .
המה המאור הגדול רש"י ז"ל אשר אין ערוך
אליו בכל מקום שדרך בדרך הפשט
ונכדו הרשב"ם ז"ל המעמיק עד מאוד
בפשוטו של מקרא ולפעמים **יותר מהראוי**,
עד **שלאהבת הפשט הוא נוטה לפעמים**
מנקודת האמת
והראב"ע ז"ל שהיה בקי בכל החכמות . . .

Rabbi Solomon Dubno (1738-1813) did as I had instructed him. He gathered together the *peshat* explanations of Scripture . . . from the works of the earliest practitioners of *peshat* exegesis:

From the works of the great luminary Rashi, who has, when he offers a *peshat* explanation, no equal.

From the works of his grandson Rashbam who delved into the *peshat* meaning of the text deeply, in fact sometimes **more than is appropriate**. So much so that it happens that **due to his great love of *peshat*, he occasionally misses the truth**.

From the works of ibn Ezra who was an expert in all the sciences . . .

Mendelssohn's introduction to Mishpatim

הרשב"ם ז"ל פתח באורו על
הפרשה הזאת העמוקה
והרחבה עד מאוד בהלכות ודינין
בלשון הזה: ידעו ויבינו יודעי
שכל כי לא באתי לפרש הלכות,
אף על פי שהם עיקר, . . .
ומקצתן ימצאו בפירושי רבינו
שלמה אבי אמי זצ"ל.

Rashbam began his commentary on this profound and wide-ranging chapter by writing: "Let those who love wisdom know and understand that my purpose, as I explained in Genesis, is not to offer halakhic interpretations, . . . even though such interpretations are the most essential ones. Some of those explanations can be found in the works of my mother's father, Rashi.

Mendelssohn's introduction to Mishpatim [cont.]

ואני לפרש פשוטן של
מקראות באתי, ואפרש
הדינין וההלכות לפי דרך
ארץ. ואף על פי כן, ההלכות
עיקר, . . .

[Continuing to quote Rashbam's intro]: "But my purpose is to explain the plain meaning of Scripture. I will explain the laws and rules [of the Torah] in a manner that conforms to the [natural] way of the world. Nevertheless, it is the halakhic level of interpretation that is the most essential one . . .

Mendelssohn's introduction to Mishpatim [cont.]

והנה אף אנו בצל כנפי הנשר
הגדול נחסה ולא נזוז
מפשוטי המקראות ימין
ושמאל אבל לא שכחנו את
הכלל הכלול לנו בהקדמת
הספר על דבר ההבדל שיש
בין הסותר למתחלף

We too will hover under the wings of the great eagle [Rashbam] and not depart from the plain meaning of Scripture to the right or to the left. But we have not forgotten the principle which we laid down in the introduction to this work about the difference between “contradictory explanations” and “differing explanations.”

Mendelssohn's introduction to Mishpatim [cont.]

והוא שפשוטו של מקרא אפשר
שיהיה מתחלף לקבלת רבותינו
באופן הביאור אבל אי אפשר
שיהי' סותר להם בהלכות ודינין.
כי הדברים המתחלפים אינו מן
הנמנע שיהיו שניהם אמת אבל
הדברים הסותרים אם האחד
אמת השני שקר בהכרח:

It is acceptable for the *peshat* to **differ** from the traditions of the rabbis, but it cannot **contradict** the rabbis in *halakhah* or law. It is still possible for “differing explanations” to both be true. But with “contradictory explanations,” if one is true the second is certainly false.

Mendelssohn's introduction to Mishpatim [cont.]

ולכן בכל מקום שהנראה מגלוייו של
פשטות המקרא סותר לקבלת רז"ל
בהלכות ודינין חובה על המבאר
לעזוב דרך הפשט מכל וכל ולילך
בדרך הקבלה האמיתית או לעשות
פשרה ביניהם אם תצליח: ואנחנו את
הברית הזאת כרתנו לבאורנו ואותו
נשמור כיד ה' טובה עלינו

So whenever uncovering the *peshat* of Scripture contradicts the traditions of the rabbis in *halakhah* or law, the commentator must totally abandon the *peshat* and follow tradition, or, if possible, explain how the two explanations can be reconciled. We have made this the guiding principle of our commentary and we will keep to it, with God's help.

Moses
Mendelssohn
on לעולם

ועבדו לעולם—
ידענו כי מלת
לעולם בלה"ק הוא
זמן . . . לזמנו של
יובל, שאין זמן
מועדי ישראל ארוך
ממנו. ויציאת
חירות כאילו עולם
מתחדש לו

We know that in [biblical] Hebrew עולם refers to time . . . [לעולם here means] up to the time of the Jubilee year; there is no longer period of time in the Jewish calendar. Furthermore, when the slave goes free, it is as if his world has been renewed.

Ibn Ezra on לעולם

ועבדו לעולם – ידענו
כי מלת לעולם בלשון
הקדש הוא זמן . . .
וכן ועבדו לעולם –
לזמנו של יובל, שאין
זמן מועדי ישראל
ארוך ממנו. ויציאת
חירות, כאילו עולם
מתחדש. או יהיה
פירושו: שישוב לזמנו
הראשון שיהיה חפשי.

HE SHALL SERVE HIM
לעולם. We know that the
word *le-olam* in Hebrew
refers to time, . . . *Va-
avado le-olam* likewise
means: and he will serve
him until the year of
jubilee, for there is no
season of Israel that is
longer than it. Going free
is comparable to a
renewal of the world. It is
also possible that its
meaning is that he should
be as he was in former
times.

A wooden figure is positioned at the bottom center of the frame. Above its head is a grey speech bubble with a black outline and a black question mark inside. The background is a solid, dark olive green color. The text is centered over the figure and the speech bubble.

How did Rashbam Deal with
the Contradiction?
We don't know.

But in the nineteenth century....

Shadal
(Samuel David
Luzzatto) on
לעולם

ועבדו לעולם –
כמשמעו, אלא
שאח"כ נאמרה
פרשת היובל,
ופסלה במקצת
מה שנאמר
קודם

He will serve him
le-olam: Literally,
but afterward the
law of the jubilee
was promulgated
and partly
canceled out
what was said
before.

Shadal on differences Exodus and Leviticus

והנה כאן לא הזכיר כלל ענין שנת היובל, ואחר זמן נאמרה פרשת היובל (ויקרא כ"ה) ושם כתוב {פסוק מ'-מ"א} עד שנת היובל יעבוד עמך ויצא מעמך הוא ובניו עמו, ואחר שניתנה תורת היובל היא פוסלת בצד מה כל תורה שלפניה, שאם פגע בו יובל בתוך שש יוצא ביובל; ואעפ"כ אין תורת שש בטלה, ולא מפני שכתוב עד שנת היובל יעבוד עמך יתחייב העבד לעבוד אחר שש שנים

Here there is no mention at all of the Jubilee, which was promulgated subsequently (Leviticus 25); there it states, "And he will serve with you until the year of the Jubilee. Then he will leave your house, together with his children..." (vv. 40-41). After the law of the Jubilee was given, it cancelled to some degree the law that preceded it, and thus if the Jubilee intervened within a six-year term, the servant went free in that year. Nevertheless, the law of six years was not canceled;

Shadal (cont.)

. . . מה שכתוב עד שנת
היובל יעבוד עמך אינו
אלא בעבד נרצע שלא
רצה לצאת בשש, ויש
בכללו ג"כ שאם פגע בו
יובל בתוך שש יוצא
לחרות.

. . . The statement, “And he will serve with you until the year of the Jubilee” refers only to a servant whose ear has been pierced because he did not want to go free after six years, but it encompasses also a rule that if the Jubilee intervened within [a regular servant’s] six years, he would go free.